

A) Mishna

- 1) Where does the Torah discuss the case of שור שנגח את האגם ומת?
- 2) When the Mishna says מועד משלם כופר, what is it teaching beyond what the Torah already says?
- 3) Who do you think the payment is made to (There are two theoretical possibilities)?
- 4) How does this ruling fit in with what we find in Bmidbar chapter 35, verse 31?
- 5) How do you think that such an ox could become a מועד if the law states that even a תם who kills a man must be stoned?
- 6) When the Mishna says בן and בת, what terminology would we normally have expected the Mishna to use?
- 7) Why did the Mishna use the terms that it did?
- 8) What appears to be a bit incongruous vis-à-vis the monetary figures mentioned at the end of the Mishna?

תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף מא עמוד א

גמ'. וכי מאחר דמתם קטלינן ליה, מועד היכי משכחת לה? אמר רבה: הכא במאי עסקינן - כגון שאמדוהו לשלשה בני אדם. רב אשי אמר: אומדנא לאו כלום הוא, אלא הכא במאי עסקינן - כגון שסיכן לשלשה בני אדם. רב זביד אמר: כגון שהרג שלשה בהמות. ומועד לבהמה הוי מועד לאדם? אלא אמר רב שימי: כגון שהרג שלשה עובדי כוכבים. ומועד לעובדי כוכבים הוי מועד לישראל? אלא אמר רשב"ל: כגון שהרג שלשה בני אדם טרפה. ומועד לטרפה הוי מועד לשלם? אלא אמר רב פפא: דקטל וערק לאגמא, דקטל וערק לאגמא.

רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק י

הלכה א

שור שהמית את האדם בכל מקום בין גדול בין קטן בין עבד בין בן חורין אחד תם ואחד מועד הרי זה נסקל, ואם המית את הגוי פטור כדיניהם.

הלכה ב

ואחד השור ואחד שאר בהמה חיה ועוף שהמיתו הרי אלו נסקלין. מה בין תם שהרג את האדם למועד שהרג, שהתם פטור מן הכופר והמועד חייב בכופר ובלבד שיהיה מועד להרוג.

הלכה ג

והואיל וכל בהמה חיה ועוף שהרגו אדם נסקלין היאך ימצא מועד להרוג עד שישלמו בעליו את הכופר, כגון שהרג שלשה גויים ואחר כך הרג ישראל שהמועד לגויים הרי זה מועד לישראל, או שהרג שלשה ישראל טרפה ואחר כך הרג שלם, או שהרג וברח והרג וברח וברביעי נתפס שאין הבעלים חייבין בכופר עד שיוסקל השור. וכן אם סכן שלשה בני אדם כאחד או הרג שלש בהמות הרי זה מועד להריגה ובעליו משלמין את הכופר. וכן אם הכירו העדים את בעל השור ולא הכירו את השור בפעם ראשונה ושנייה ושלישית וברביעית ראו שורו שהרג ולא היו יודעין אם זה הוא השור שהרג בשלשה פעמים הראשונות או אחר היה, הואיל והועדו הבעלים שיש להם בבקרתם שור שהרג שלשה פעמים היה להם לשמור כל בהמתם ומאחר שלא שמרו משלמין את הכופר.

הלכה ד

זה שנאמר בתורה +שמות כ"א כ"ט+ וגם בעליו יומת מפי השמועה למדו שחיוב מיתה זו בידי שמים ואם נתן כופר הנהרג נתכפר לו, ואע"פ שהכופר כפרה הוא ממשכנין את מי שנתחייב בכופר בעל כרחו.

תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף מא עמוד א

מתני'. שור שנגח את האדם ומת, מועד - משלם כופר, ותם - פטור מן הכופר, וזה וזה חייבין מיתה; וכן בבן, וכן בבת. נגח עבד או אמה - נותן שלשים סלעים, בין שהוא יפה מאה מנה, ובין שאינו יפה אלא דינר אחד.

משנה מסכת ערכין פרק ג

משנה א

יש בערכין להקל ולהחמיר בשדה אחוזה להקל ולהחמיר בשור המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר

...

משנה ג

בשור המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר כיצד אחד שהמית את הנאה שבעבדים ואת הכעור שבעבדים נותן שלשים סלע המית בן חורין נותן את שויו חבל בזה ובזה משלם נזק שלם:

Sela = Shekel = 4 Dinar

Maneh = 100 Dinar (= 25 Shekel)